

1945 m. vasario 9 d. Panevėžio aps. Raguvos vls. Juodgirio miške NKVD vidaus kariuomenės 261-ojo šaulių pulko 2-osios kuopos kareiviai vykdė karinę čekistų operaciją. Tikslaus Šarūno rinktinės partizanų skaičiaus ir jų stovyklos vietos enkavėdistai nežinojo, todėl buvo apsuptas visas miškas nuo Ukmergės–Panevėžio plento į rytus. Ypač stipria kulkosvaidžių ugnimi atkirsti sparnai šiaurėje ir pietuose.

Kareiviai stengėsi partizanus išstumti į pamiškėje esančias pelkes, kur apkasuose jų laukė pasala. Mūšyje dalyvavo apie 400 kareivių. Juodgirio puolimas prasidėjo 8 val. ir truko 3 val. be aiškios kurios nors pusės persvaros. Partizanai traukėsi prisidengdami Ukmergės aps. Traupio vls. Klaibūnų ir Mickūniškių kaimuose buvusiomis sodybomis. Kareiviai jas sudegino (12 pastatų). Antano Slučkos-Šarūno ir Antano Žilio-Žaibo vadovaujami partizanų būriai pralaužė kareivių apsupties žiedą ir per šiaurinę sparną pasitraukė į Troškūnų mišką.

Kautynėse žuvo 22 partizanai. Iš jų žinomi: Šarūno būrio partizanai Stasys Kilda-Savanoris, Bronius Stalnionis-Arimantas, Stasys Stalnionis-Žalvaris, Povilas Šakėnas-Bijūnas ir Albinas Valeika-Utenis; Butageidžio kuopos Tigro būrio partizanai Alfonsas Grimža-Gluosnis ir Kazimieras Grimža-Kulka; Antano Jagėlos-Ažuolo būrio partizanai Edvardas Augulis, Kostas Butėnas, Karolis Kadžionis, Antanas Mackevičius, Anicetas Paurazas ir Napalys Žemaitis; Žaibo būrio partizanas Stasys Jurkevičius. Tai pat partizanai Albinas Rutkauskas-Perkūnas ir Augustinas Šablevičius-Jovaras.

Mūšyje žuvo ir 20 enkavėdistų.

Lietuvos kario kryžiai 1945 m. vasario 9 d. Juodgirio mūšyje žuvusiems Šarūno rinktinės Šarūno, Ažuolo ir Žaibo būrių, Butageidžio kuopos Tigro būrio partizanams, 1945 m. spalio 5 d. kaime žuvusiam partizanui Antanui Bagočiūniui atminti. Anykščių r. Traupio sen. Klaibūnų k. Aut. buvęs Vyčio apygardos partizanas Eligijus Smetona-Strazdas. Atidengti 2002 m. vasario 15 d. buvusio Algimanto apygardos Šarūno rinktinės Butageidžio kuopos partizano, politinio kalinio, atkurtos LLKS Algimanto apygardos vado Jono Kadžionio-Bėdos rūpesčiu. R. Trimonienės nuotr., 2007 m.

Antkapinis paminklas šioje vietoje slapta artimųjų palaidotam 1945 m. vasario 9 d. Juodgirio mūšyje žuvusiam Ažuolo būrio partizanui Anicetui Paurazui ir jam žintam kartu žuvusiam šio būrio partizanui Kostui Butėniui atminti. Pastatytas Atgimimo laikotarpiu bendražygio, buvusio Algimanto apygardos Ažuolo būrio partizano, politinio kalinio Alekso Veriko-Klajūno rūpesčiu. R. Trimonienės nuotr., 2008 m.

